

Vendim nr. 24 datë 27.04.2023

(V-24/23)

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga: Holta Zaçaj, Kryetare, Marsida Xhaferllari, Fiona Papajorgji, Sonila Bejtja, Sandër Beci, Ilir Toska, Genti Ibrahimimi, Marjana Semini, Elsa Toska, anëtarë, me sekretare Belma Lleshi, në datën 27.04.2023 mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 6 (K) 2022 të Regjistrit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: KLAUDIO BURIMI

SUBJEKT I INTERESUAR:

PROKURORIA E PËRGJITHSHME

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2022-928 (150), datë 31.05.2022 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 6 dhe 4 i Protokollit nr. 7 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ); nenet 27, 71 dhe 71/a të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (ligji nr. 8577/2000).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjo i relatorin e çështjes Elsa Toska, mori në shqyrtim parashtrimet me shkrim të kërkuesit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, Prokurorisë së Përgjithshme, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë (*Prokuroria e Kavajës*) i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë me kërkesë për gjykimin e çështjes penale nr. 286 të vitit 2016 në ngarkim të kërkuesit dhe të bashkëpandehurve të tjerë, të akuzuar për kryerjen e veprës penale “Prodhimi dhe shitja e narkotikëve”, të parashikuar nga neni 283, paragrafi 2, i Kodit Penal (KP).

2. Me vendimin nr. 12-2016-1837/162, datë 07.12.2016, pasi ka proceduar me ritin e gjykimit të shkurtuar, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kavajë, ndër të tjera, ka vendosur deklarinin fajtor të kërkuesit për veprën penale që akuzohej dhe dënimin e tij me 7 vjet burgim, ku pasi ka zbritur 1/3-n e dënimit, në zbatim të nenit 406 të Kodit të Procedurës Penale (KPP), e ka dënuar përfundimisht me 4 vjet e 8 muaj burgim. Në këtë rast, gjykata ka urdhëruar fillimin e vuajtjes së dënimit nga dita e ekzekutimit të masës së sigurimit “Arrest në burg”, data 31.03.2016.

3. Mbi ankimin e të pandehurve, përfshirë edhe të kërkuesit, me vendimin nr. 404/10-2017-1293, datë 25.05.2017, Gjykata e Apelit Durrës ka ndryshuar pjesërisht vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe, ndër të tjera, ka vendosur deklarinin fajtor të kërkuesit për kryerjen e veprës penale që akuzohej, por të mbetur në tentativë, duke i caktuar përfundimisht të njëjtën masë dënimi (4 vjet e 8 muaj burgim), për pjesën e pavuajtur të të cilit, në zbatim të nenit 59 të KP-së, ka urdhëruar që ai të mbajë kontakte me Shërbimin e Provës dhe të vihet në provë, duke pezulluar ekzekutimin e dënimit, me kusht që gjatë kohës së provës prej 3 vjetësh të mos kryejë vepër tjetër penale. Në këtë rast, në zbatim të nenit 60 të KP-së, si detyrim për kërkuesin e dënuar të vënë në provë, gjykata ka përcaktuar atë të mosshoqërimit me persona me precedentë penalë.

4. Në kushtet kur dënimi i caktuar ndaj kërkuesit është pezulluar me kusht, masa e sigurimit “Arrest në burg” është shuar *ipso lege* sipas nenit 261, pika 1, shkronja “b”, të KPP-së, ndërsa ai është liruar menjëherë nga paraburgimi. Ndërkohë, duke qenë para një “vendimi gjyqësor të formës së prerë të ekzekutueshëm”, sipas interpretimit të bërë me vendimin unifikues nr. 2/2014 të Gjykatës së Lartë, në zbatim të neneve 462, pika 1 dhe 463 të KPP-së së kohës, me urdhrin nr. 143, datë 27.06.2017, Prokuroria e Kavajës ka urdhëruar ekzekutimin e vendimit nr. 12-2016-1837/162, datë 07.12.2016 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë, të ndryshuar me vendimin nr. 404/10-2017-1293, datë 25.05.2017 të Gjykatës së Apelit Durrës në lidhje me ekzekutimin nga kërkuesi të pjesës së pavuajtur të dënimit me burgim, pikërisht

të dënimit alternativ. Kërkuesi është urdhëruar që gjatë kohës së provës deri më 25.05.2020 të vendosë menjëherë kontakte me Zyrën Vendore të Shërbimit të Provës Kavajë (*Shërbimi i Provës*) dhe të mos kryejë vepër tjetër penale, ndërkohë që Shërbimi i Provës është urdhëruar për të mbikëqyrur kërkuesin deri në përfundim të kohës së provës.

5. Nga ana tjetër, mbështetur në nenin 408 të KPP-së, prokurori pranë Gjykatës së Apelit Durrës ka ushtruar rekurs kundër vendimit të kësaj të fundit për sa u përket disponimeve në lidhje me kërkuesin, i cili, nga ana tjetër ka paraqitur kundërrekurs. Sipas të dhënave nga faqja zyrtare e Gjykatës së Lartë rezulton se çështja është regjistruar në këtë gjykatë në datën 07.09.2017.

6. Ndërsa çështja vijonte të ishte në pritje për t'u shqyrtuar në Gjykatën e Lartë, periudha e mbikëqyrjes (koha e provës) së kërkuesit ka përfunduar. Me shkresën nr. 512/4 prot., datë 28.05.2020, në zbatim të nenit 31/11 të ligjit nr. 8331, datë 21.04.1998 "Për ekzekutimin e vendimeve penale", të ndryshuar (*ligji nr. 8331/1998*), Shërbimi i Provës i ka dërguar Prokurorisë së Kavajës raportin për përfundimin e plotë të periudhës së mbikëqyrjes. Sipas këtij raporti, kërkuesi i dënuar i vënë në provë për një periudhë 3-vjeçare ka përmbushur rregullisht detyrimet e caktuara ndaj tij, duke përfunduar masën e dënimit alternativ të dhënë nga gjykata. Mbështetur në këtë raport, Prokuroria e Kavajës ka nxjerrë vendimin e datës 04.06.2020 për kryerjen e dënimit alternativ, me të cilin ka vendosur pushimin e ekzekutimit sipas urdhrit të saj nr. 143, datë 27.06.2017, për shkak të përmbushjes rregullisht nga kërkuesi të detyrimeve në zbatim të vendimit të gjykatës, duke plotësuar në këtë mënyrë dënimin me kusht.

7. Për rekursin e prokurorisë, me vendimin nr. 00-2022-928 (150), datë 31.05.2022, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në dhomën e këshillimit, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 404/10-2017-1293, datë 25.05.2017 të Gjykatës së Apelit Durrës dhe lënien në fuqi të vendimit nr. 12-2016-1837/162, datë 07.12.2016 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë, si dhe njoftimin e Prokurorisë së Përgjithshme për vënien në ekzekutim të këtij vendimi.

8. Në datën 12.08.2022 kërkuesi i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me kërkesë sipas objektit, duke pretenduar se vendimi nr. 00-2022-928 (150), datë 31.05.2022 i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë i ka cenuar të drejta kushtetuese.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

9. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se i është cenuar *e drejta për proces të rregullt ligjor*, në aspekt të:

- 9.1. *Parimit ne bis in idem*, të parashikuar nga neni 34 i Kushtetutës dhe neni 4 i Protokollit nr. 7 të KEDNJ-së, pasi vendimi i Gjykatës së Lartë, përmes të cilit është rikthyer në Institucionin e Ekzekutimit të Vendimit Penal (IEVP), është dhënë pas rreth 5 vjetësh nga fillimi i ekzekutimit të vendimit penal të formës së prerë dhe 2 vjetësh pas shlyerjes së plotë të dënimit alternativ të caktuar nga Gjykata e Apelit Durrës. Përmes vendimmarrjes së saj, *de facto*, Gjykata e Lartë i ka ngarkuar një dënim të dytë. Rikthimi në burg, duke mos marrë në konsideratë periudhën 3-vjeçare në Shërbimin e Provës dhe sjelljen korrekte të tij ka humbur qëllimin ndëshkues dhe rehabilitues të dënimit.
- 9.2. *Parimit të sigurisë juridike*, si rrjedhojë e vendimmarrjes së Gjykatës së Lartë që e ka rikthyer në burg. Kolegji Penal i kësaj gjykate nuk ka marrë parasysh kryerjen prej tij të shërbimit të provës dhe kohën e gjatë prej 4 vjetësh në pritje të shqyrtimit të rekursit, pas regjistrimit të tij në atë gjykatë.
- 9.3. *Standardit të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm*, si rrjedhojë e gjykimit të rekursit nga Gjykata e Lartë tej afatit të arsyeshëm.

10. **Subjekti i interesuar**, Prokuroria e Përgjithshme, ka prapësuar se:

- 10.1. Pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit *ne bis in idem* është i pabazuar. Në kuptim të nenit 34 të Kushtetutës dhe nenit 4 të Protokollit nr. 7 të KEDNJ-së, ky parim është i lidhur me pasjen e një vendimi përfundimtar, të formës së prerë, në formën e gjësë së gjykuar, çka është pranuar edhe nga legjislacioni procedural penal, teoria e praktika gjyqësore dhe vendimi unifikues nr. 2, datë 03.11.2014 i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë. Sipas këtyre akteve, vendimi i gjykatës së apelit është i ekzekutueshëm, por jo përfundimtar. Edhe pse pretendimi i kërkuesit se Gjykata e Lartë duhej të arsyetonte për ndikimin e vendimmarrjes së saj në realizimin e suksesshëm të dënimit alternativ është i pranueshëm, mungesa e tij nuk cenon të drejtën për proces të rregullt ligjor, për aq kohë sa kjo problematikë i takon fazës së ekzekutimit të vendimeve penale. Problemi në rastin konkret qëndron në mosekzistencën e rregullimeve të qarta ligjore në lidhje me alternativat e dënimit me burgim dhe shërbimin e provës, në drejtim të situatës së korrelacionit mes kufizimeve të përjetuara nga individit dhe dënimit përfundimtar të mundshëm me burgim.

- 10.2. Ndonëse vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë ka përkeqësuar gjendjen e vendosur me një vendim të mëparshëm të gjykatës së apelit, pretendimi i kërkuarit për *cenimin e parimit të sigurisë juridike* është i pabazuar. Kjo mundësi e vendimmarrjes së Gjykatës së Lartë është parashikuar qartë në legjislacionin procedural dhe individit nuk mund të pretendojë se nuk ka pritshmëri që kjo gjykatë të prishë vendimin e gjykatës së apelit.
- 10.3. Pretendimi i kërkuarit për *cenimin e standardit të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm* është i pabazuar. Vonesat në gjykim kanë ardhur si pasojë e pamundësisë objektive për procedim, të shkaktuar nga mospasja përkohësisht e kapaciteteve njerëzore të nevojshme për përballimin, brenda afateve të arsyeshme, të stokut të çështjeve të mbetura pa gjykuar për një kohë të gjatë.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuarit

11. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me inicimin e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor, që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

12. Si bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara nga Kushtetuta, kërkuari, si individ, legjitimohet *ratione personae*, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor ndaj të cilit ka ngritur pretendime në këtë Gjykatë dhe ka interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

13. Kriteri i *shterimit të mjeteve juridike efektive*, sipas neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës kërkon që individit t’i drejtohet Gjykatës me ankim kushtetues individual, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për

mbrojtjen e të drejtave kushtetuese që ai pretendon se i janë cenuar. Qëllimi i këtij neni të Kushtetutës është, ndër të tjera, të mundësojë, brenda sistemit gjyqësor të zakonshëm, parandalimin ose riparimin e shkeljeve të pretenduara, përpara se të tilla pretendime të paraqiten në Gjykatë (*shih vendimin nr. 12, datë 24.05.2022 të Gjykatës Kushtetuese*). Mjetet ligjore konsiderohen të shteruara kur, në varësi të rrethanave të çështjes, rregullat procedurale nuk parashikojnë mjete të tjera ankimi (*shih vendimin nr. 13, datë 10.03.2023 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Gjykata konstaton se pretendimi për cenimin e standardit të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm nga Gjykata e Lartë është parashtruar nga kërkuesi drejtpërdrejt përpara saj. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se, si rregull, shqyrtimi i këtyre lloj çështjesh, pas hyrjes në fuqi të instrumentit mbi konstatimin e shkeljes së afatit të arsyeshëm, përsheptimin e procedurave dhe shpërblimin e dëmit, sipas neneve 399/1 – 399/12 të Kodit të Procedurës Civile (KPC), duhet të bëhet nga gjykatat e zakonshme, sipas kompetencës që parashikon KPC-ja, në përputhje me parimin e subsidiaritetit (*shih vendimet nr. 2, datë 17.02.2022; nr. 3, datë 17.02.2022 të Gjykatës Kushtetuese*), ndaj për këtë pretendim Gjykata vëren se kërkuesi nuk ka shteruar mjetet në dispozicion në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës. Për sa u përket pretendimeve të tjera, në ankimin kushtetues individual kërkuesi ka kundërshtuar vendimin nr. 00-2022-928 (150), datë 31.05.2022 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, i cili ka përmbyllur procesin gjyqësor penal në ngarkim të tij, për rrjedhojë, në lidhje me to, Gjykata vlerëson se kërkuesi i ka shteruar mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese që pretendon se i janë shkelur.

15. Lidhur me legjitimitimin *ratione temporis*, neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000, ka parashikuar afatin 4-mujor nga konstatimi i cenimit për paraqitjen e ankimit kushtetues individual. Vendimi i kundërshtuar i Gjykatës së Lartë mban datën 31.05.2022, ndërsa ankimi kushtetues individual është paraqitur në Gjykatë në datën 12.08.2022, pra brenda afatit ligjor 4-mujor.

16. Në drejtim të legjitimitimit *ratione materiae*, kërkuesi ka pretenduar cenimin e parimit *ne bis in idem* dhe të parimit të sigurisë juridike. Gjykata vëren se thelbi i pretendimeve të kërkuesit ka të bëjë me vendimin e Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, i cili, sipas tij, është rezultat i një procesi jo të rregullt ligjor, pasi ka vendosur rikthimin e tij në burg pas 2 vjetësh nga shlyerja e plotë e dënimit alternativ të caktuar nga Gjykata e Apelit Durrës, duke i cenuar lirinë personale. Nisur nga rëndësia e veçantë që merr kjo liri themelore e individit, Gjykata do

t'i analizojë pretendimet e kërkuesit në këndvështrim të kësaj të drejte në lidhje me standardin e arsytimit të vendimit.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1. Për cenimin e lirisë personale të individit në lidhje me standardin e arsytimit të vendimit

17. Kërkuesi ka pretenduar se vendimi i Gjykatës së Lartë për rikthimin e tij në IEVP është dhënë pas rreth 5 vjetësh nga fillimi i ekzekutimit të vendimit penal të formës së prerë dhe 2 vjetësh nga shlyerja e plotë e dënimit alternativ të caktuar nga Gjykata e Apelit Durrës. Përmes vendimmarrjes së saj, *de facto*, Gjykata e Lartë i ka ngarkuar një dënim të dytë. Rikthimi në burg i kërkuesit, duke mos marrë në konsideratë periudhën 3-vjeçare në shërbimin e provës dhe sjelljen korrekte të tij, ka humbur qëllimin ndëshkues dhe rehabilitues të dënimit. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë nuk ka marrë parasysh kryerjen prej kërkuesit të shërbimit të provës dhe kohën e gjatë prej 5 vjetësh në pritje të shqyrtimit të rekursit, pas regjistrimit të tij në atë gjykatë.

18. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme, ka prapësuar se ndonëse vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë ka përkeqësuar gjendjen e vendosur me një vendim të mëparshëm të gjykatës së apelit, pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit të sigurisë juridike është i pabazuar. Kjo mundësi e vendimmarrjes së Gjykatës së Lartë është parashikuar qartë në legjislacionin procedural dhe individit nuk mund të pretendojë se nuk ka pritshmëri që kjo gjykatë të prishë vendimin e gjykatës së apelit. Problemi, në rastin konkret, qëndron në mosekzistencën e rregullimeve të qarta ligjore në lidhje me alternativat e dënimit me burgim dhe shërbimin e provës, në drejtim të situatës së korrelacionit mes kufizimeve të përjetuara nga individit dhe dënimit përfundimtar të mundshëm me burgim.

19. Neni 27, pika 1, i Kushtetutës parashikon se askujt nuk mund t'i hiqet liria përveçse në rastet dhe sipas procedurave të parashikuara me ligj. Ajo mund të kufizohet vetëm në rastet e parashikuara shprehimisht në pikën 2 të tij, ku, ndër të tjera, përfshihet dënimi i individit me burgim nga gjykata kompetente (*shkronja "a"*).

20. Gjykata ka theksuar se qëllimi kryesor i kësaj dispozite është të parandalojë heqjen arbitrare ose të pajustificuar të lirisë, pasi e drejta për lirinë personale është e një rëndësie jetike për një "shoqëri demokratike". Në rastet që kanë të bëjnë me heqjen e lirisë, është thelbësore që kushtet për heqjen e lirisë të jenë qartësisht të përcaktuara sipas ligjit të brendshëm dhe që vetë ligji të jetë i parashikueshëm në zbatimin e tij, në mënyrë që ai të përmbushë standardin e

“ligjshmërisë” të përcaktuar nga Konventa, një standard i cili kërkon që ligji të jetë mjaftueshëm i qartë për t’i mundësuar individit që të parashikojë, në një shkallë të arsyeshme rrethanat, pasojat që mund të sjellë një veprim i caktuar (*shih vendimin nr. 39, datë 15.02.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Në përputhje me frymën e Kushtetutës, sanksioni penal i cilësdo natyre duhet të synojë vetëm riedukimin dhe më pas integrimin e të dënuarit në jetën shoqërore. Gjykata ka theksuar se që të jetë i pranueshëm dënimi penal në aspektin kushtetues, në përputhje me parimin e proporcionalitetit, duhet të jetë i drejtë dhe në përpjesëtim me veprën. Në këtë mënyrë, që të mund të ketë një proces riedukativ të suksesshëm, duhet që ndëshkimi penal të perceptohet nga autori i veprës si i drejtë dhe në përpjesëtim me veprën e kryer (*shih vendimet nr. 47, datë 26.07.2012; nr.19, datë 01.06.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Po në këtë drejtim, në caktimin e dënimit gjykata merr parasysh rrezikshmërinë e veprës penale, të autorit të saj, shkallën e fajit, si dhe rrethanat lehtësuese e rënduese. Në këtë mënyrë, gjykata, gjatë dhënies së dënimit, vlerëson se cili lloj dënimi është në përpjesëtim me rrezikshmërinë e veprës dhe të autorit të saj (*shih vendimin nr. 19, datë 01.06.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Në vështrim të standardeve të mësipërme, Gjykata thekson rëndësinë e funksionit riedukativ të dënimit penal në përmbushjen e qëllimit për të cilin ai jepet. Kështu, krahas përmbushjes së qëllimit ndëshkues për veprën penale të kryer, shlyerja e dënimit penal nënkupton edhe përmbushjen e funksionit riedukues të tij, përmes realizimit të efektit parandalues për kryerjen e veprave të tjera penale, si dhe riintegrimin e të dënuarit në shoqëri, aspekte këto të rëndësishme të drejtësisë penale.

23. Duke iu rikthyer çështjes në shqyrtim, Gjykata vëren se kërkuesi ka pretenduar se me rikthimin e tij në IEVP, dënimi ka humbur qëllimin e tij ndëshkues dhe rehabilitues, për shkak të vendimmarrjes së Gjykatës së Lartë, përmes së cilës është vendosur prishja e vendimit nr. 404/10-2017-1293, datë 25.05.2017 të Gjykatës së Apelit Durrës dhe lënia në fuqi e vendimit nr. 12-2016-1837/162, datë 07.12.2016 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë, si dhe njoftimi i Prokurorisë së Përgjithshme për ekzekutimin e vendimit.

24. Në lidhje me këtë vendimmarrje, Gjykata konstaton se bazuar në dispozitat e KPP-së që rregullojnë procedurat e gjykimit të shkurtuar, gjykata e rrethit e ka deklaruar kërkuesin fajtor për veprën penale të kryer, duke e dënuar përfundimisht me 4 vjet e 8 muaj burgim. Vendimi i saj është pranuar nga Gjykata e Apelit Durrës, e cila e ka dënuar kërkuesin po me 4 vjet e 8 muaj burgim, por e ka ndryshuar atë për sa i përket ekzekutimit të dënimit me burgim, duke vendosur pezullimin për 3 vjet të periudhës së mbetur, si dhe urdhërimin e kërkuesit të

mbajë kontakte me Shërbimin e Provës e të mos shoqërohet me persona me precedentë penalë. Vendimi i formës së prerë i Gjykatës së Apelit Durrës është vënë në ekzekutim nga Prokuroria e Kavajës, e cila ka urdhëruar Shërbimin e Provës, Kavajë të mbikëqyrë kërkuesin deri në datën 25.05.2020, kur përfundonte afati 3-vjeçar i përcaktuar në vendimin e gjykatës së apelit për vënien e tij në provë. Me përfundimin nga kërkuesi të dënimit me kusht, Prokuroria e Kavajës ka vendosur pushimin e ekzekutimit të urdhrit të saj për mbikëqyrjen e kërkuesit, si dhe ka urdhëruar arkivimin e dosjes. Kundër vendimit të Gjykatës së Apelit Durrës ka ushtruar rekurs prokuroria pranë kësaj gjykate, ndërsa kërkuesi ka ushtruar kundërrkurs. Me vendimin nr. 00-2022-928 (150), datë 31.05.2022, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së apelit, lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së rrethit dhe njoftimin e Prokurorisë së Përgjithshme për vënien në ekzekutim të këtij vendimi.

25. Në analizë të vendimmarrjes së gjykatave për çështjen konkrete, Gjykata konstaton se kërkuesi ka pasur një dënim penal 4 vjet e 8 muaj burgim për veprën penale për të cilën është akuzuar, vuajtja e të cilit ka filluar nga data 31.03.2016. Ky dënim është shlyer prej tij pjesërisht në paraburgim, që, i llogaritur sipas nenit 57 të KP-së, është i barabartë me gati 22 muaj burgim, ndërsa pjesa e mbetur, rreth 34 muajsh, është shlyer përmes kryerjes së shërbimit të provës përgjatë 3 vjetëve. Përpara vlerësimit të këtij fakti në rastin e kërkuesit, Gjykata çmon të ndalet në evidentimin e legjislacionit penal në lidhje me rastet e pezullimit të ekzekutimit të vendimit me burgim dhe vënien e të dënuarit në provë, detyrimet e tij gjatë periudhës së provës, si dhe pasojat e shkeljes së kushteve të këtij dënimi alternativ.

26. Kështu, Gjykata vëren se zbatimi nga gjykatat i nenit 59 të KP-së kërkon përmbushjen e një sërë kushtesh dhe kriteresh ligjore, të tilla si: rrezikshmëria e pakët e personit, mosha, kushtet shëndetësore ose mendore, mënyra e jetesës dhe nevojat, veçanërisht ato që lidhen me familjen, shkollimin ose punën, rrethanat e kryerjes së veprës penale, si dhe sjellja pas kryerjes së veprës penale. Krahës tyre, vënia në provë kërkon një maksimum dënimi deri në 5 vjet burg për veprën penale të kryer; moskryerjen gjatë kohës së provës të veprave të tjera penale nga i dënuari; përmbushjen prej tij të një ose më shumë detyrimeve, një ndër të cilat është edhe mosshoqërimi me persona të caktuar, kryesisht me të dënuar ose bashkëpunëtorë të veprës penale (*neni 60, pika 9, i KP-së*).

27. Në lidhje me detyrimet e të dënuarit, KP-ja ka parashikuar se gjatë periudhës së provës ai duhet të paraqitet rregullisht e të informojë në vazhdimësi Shërbimin e Provës (*neni 61, shkronja "a", i KP-së*), organ ky i ngarkuar nga ligji nr. 8331/1998 me mbikëqyrjen, gjatë ekzekutimit të dënimit alternativ të përmbushjes së detyrimeve dhe kushteve të përcaktuara në

vendimin e gjykatës, këshillimin e të dënuarit në përmbushjen e tyre, dhënien e ndihmës në integrimin e tij social, si dhe të cilit i është njohur e drejta për t'i propozuar prokurorit ndryshimin e kushteve dhe detyrimeve të caktuara ndaj të dënuarit, caktimin e detyrimeve shtesë ose zgjatjen e afatit të mbikëqyrjes, kur verifikon faktet dhe rrethanat e mospërmbushjes së tyre nga i dënuari (*neni 62, paragrafi 2, i KP-së dhe nenet 31/7 dhe 31/9 të ligjit nr. 8331/1998*). Në rast të mosmbajtjes së kontakteve me Shërbimin e Provës ose mospërmbushjes së detyrimeve, gjykata mund të vendosë zëvendësimin e dënimit të parë me një dënim tjetër, zgjatjen e afatit të mbikëqyrjes, brenda periudhës së provës, ose revokimin e pezullimit të ekzekutimit të vendimit (*neni 59, pika 5, i KP-së*).

28. Duke iu rikthyer çështjes në shqyrtim, Gjykata pranon se, ashtu siç pretendohet edhe nga Prokuroria e Përgjithshme, legjislacioni procedural penal, konkretisht neni 441, pika 1, shkronja “b”, i KPP-së, parashikon qartësisht prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë si mënyrë disponimi të Gjykatës së Lartë. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se në rastin e kërkuarit Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur në përputhje me kompetencën e tij, duke përzgjedhur një prej alternativave vendimmarrëse të parashikuara në nenin 441 të KPP-së, sipas gjetjeve dhe përfundimeve të arritura prej tij pas vlerësimit të shkaqeve ligjore të parashtruara në rekurs dhe analizës së vendimmarrjeve të gjykatave më të ulëta. Për këtë arsye, pretendimi i kërkuarit për cenimin e parimit të sigurisë juridike, për shkak të shqyrtimit të rekursit nga Gjykata e Lartë, nuk qëndron.

29. Megjithatë, Gjykata vlerëson se në rastin konkret vlerë përcaktuese në pasojat që vendimmarrja e Gjykatës së Lartë ka sjellë ndaj kërkuarit ka luajtur situata faktike e mbivendosjes së kohës së shqyrtimit të rekursit të prokurorisë me atë të përfundimit nga kërkuari të ekzekutimit të dënimit alternativ të dhënë nga Gjykata e Apelit Durrës dhe kryerjes së plotë prej tij të këtij dënimi, sipas urdhërimit të gjykatës, situatë e cila kërkon vlerësim të veçantë kushtetues në drejtim të kufizimit të lirisë personale, si rrjedhojë e përputhshmërisë së kohës së ekzekutimit të vendimit të gjykatës së apelit me përfundimin e gjykimit nga Gjykata e Lartë.

30. Në analizë të situatës faktike dhe juridike të kërkuarit, Gjykata konstaton se bëhet fjalë për një proces të vetëm gjyqësor, në kuadër të të cilit, për një fakt të caktuar penal, kërkuari është dënuar me burgim nga gjykata e shkallës së parë. Ai ka vijuar të qëndrojë në paraburgim deri kur gjykata e apelit, mbi ankimin e kërkuarit, ka urdhëruar pezullimin e ekzekutimit të dënimit me burgim dhe e ka vënë atë në provë. Alternativa e dënimit me burgim e urdhëruar nga gjykata e apelit nuk është një dënim i ri, pasi dënimi ka vijuar të jetë ai me burgim, por

përmes dënimit alternativ kërkuesi është përjashtuar nga ekzekutimi i menjëhershëm i këtij dënimi, duke u zëvendësuar me vënien në provë të tij. Me përmbushjen e detyrimeve të caktuara gjatë kohës së provës, vendimi i dënimit alternativ është ekzekutuar sipas ligjit dhe prokurori ka nxjerrë vendim të veçantë për kryerjen e tij. Në këtë mënyrë, kërkuesi ka vuajtur tërësisht dënimin e caktuar ndaj tij. Ndërkohë, paralelisht me ekzekutimin e vendimit të dënimit alternativ, ka vijuar edhe gjykimi i çështjes ndaj kërkuesit, ku pas ekzekutimit të vendimit të dënimit alternativ, mbi bazën e rekursit të prokurorit, gati pas 5 vjetësh nga dhënia dhe 2 vjetësh nga vuajtja e tij, ky vendim është prishur nga Gjykata e Lartë, e cila ka lënë në fuqi vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe ka urdhëruar zbatimin e tij, çka nënkupton vuajtjen nga kërkuesi të një pjese të dënimit me burgim tashmë fizikisht duke iu hequr liria.

31. Në rastin konkret, Gjykata konstaton se në vendimin e Gjykatës së Lartë nuk del që kjo gjykatë të ketë vlerësuar situatën konkrete të kërkuesit në drejtim të zbatimit prej tij të vendimit dhe urdhërimeve të Gjykatës së Apelit Durrës ose fazën e ekzekutimit nga ai të dënimit alternativ. Po kështu, në këtë vendim, fakti i vuajtjes së dënimit alternativ nga kërkuesi nuk gjen pasqyrim në përmbajtjen e arsytimit të vendimit të Gjykatës së Lartë. Në kushtet e mbivendosjes së fazës së gjykimit me atë të ekzekutimit, fakti i vuajtjes së dënimit nga kërkuesi ka qenë relevant për kontrollin rishikues të Gjykatës së Lartë, për sa kohë objekt i tij ka qenë edhe dënimi alternativ i dhënë nga gjykata e apelit, duke mos qenë e tillë masa e dënimit e caktuar ndaj tij. Në këtë pikëpamje, ndërsa ekzekutimi i dënimit për shkak të kohës së kaluar potencialisht duhet të kishte përfunduar, çka passillte implikime për vendimin që asaj i është kërkuar të jepte, Gjykata e Lartë ka pasur detyrimin për marrjen e informacionit në këtë drejtim, për të shmangur në këtë mënyrë rindëshkimin e kërkuesit pas shlyerjes më parë të dënimit.

32. Gjykata vlerëson se nëpërmjet vendimit të Gjykatës së Lartë kërkuesi është ngarkuar të vuajë sërish një pjesë të dënimit me burgim të vuajtur më parë prej tij në një prej mënyrave alternative të këtij dënimi. Sipas Gjykatës, një vendimmarrje e tillë, e ndërlidhur me një arsyetim të mangët të situatës faktike dhe juridike të kërkuesit, duke mos vënë në diskutim dhe mos marrë në analizë faktin se dënimi me burgim i caktuar ishte ekzekutuar tërësisht, ka cenuar lirinë personale të kërkuesit, si dhe funksionin e dhënies së drejtësisë penale dhe atë riedukativ të dënimit, në kushtet kur kërkuesi tashmë e kishte kryer dënimin penal për veprën e kryer.

33. Nën dritën e analizës së mësipërme, referuar natyrës së gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, tashmë Gjykata ka qëndrim të konsoliduar se, në zbatim të parimit të *subsidiaritetit*, kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor

është funksion për më tepër i Gjykatës së Lartë (*shih vendimet nr. 19, datë 07.07.2022; nr. 6, datë 16.02.2021 të Gjykatës Kushtetuese*). Po kështu, Gjykata ripohon rolin e Gjykatës së Lartë, e cila si gjykatë e ligjit i ka të gjitha mjetet dhe kompetencat për të ushtruar rol aktiv, që shkon përtej ligjit dhe synon të drejtën, duke ndikuar efektivisht edhe në vendimmarrjen e gjykatave të shkallëve më të ulëta (*shih vendimet nr. 28, datë 30.03.2017; nr. 4, datë 05.02.2014 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për cenimin e lirisë personale në lidhje me standardin e arsytimit të vendimit është i bazuar.

34. Në përfundim, Gjykata çmon se ankimi kushtetues individual i kërkuarit, sipas arsytimit të mësipërm, është i bazuar, ndaj duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71 dhe 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

V E N D O S I:

1. Pranimin e kërkesës.
2. Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të vendimit nr. 00-2022-928 (150), datë 31.05.2022 të Gjykatës së Lartë.
3. Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 27.04.2023

Shpallur më 29.05.2023

MENDIM PAKICE

1. Në gjykimin kushtetues të çështjes që i përket kërkuesit Klaudio Burimi, me objekt “Shfuqizimi i vendimit nr. 00-2022-928 (150), datë 31.05.2022 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë”, unë, gjyqtarja Marsida Xhaferllari, jam kundër qëndrimit të shumicës, pasi vlerësoj se kërkesa duhej të ishte rrëzuar. Në mbështetje të nenit 132, pika 3, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 8, të ligjit nr. 8577/2000, që parashikojnë publikimin e mendimit të pakicës së bashku me vendimin përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese, po parashtroj në vijim argumentet që mbështesin qëndrimin tim kundër.

2. Në mënyrë të përmbledhur, nga rrethanat e çështjes rezulton se kërkuesi është proceduar penalisht nën masën e sigurimit “Arrest në burg” prej datës 31.03.2016. Gjykata e shkallës së parë në datën 07.12.2016 e ka deklaruar fajtor atë për veprën penale të shitjes së lëndëve narkotike në bashkëpunim, të parashikuar nga neni 283, paragrafi 2, i KP-së dhe e ka dënuar përfundimisht me 4 vjet e 8 muaj burgim. Gjykata e apelit në datën 25.05.2017 ka vendosur lënien në fuqi të masës së dënimit, por ka urdhëruar pezullimin e ekzekutimit të dënimit me burgim sipas nenit 59 të KP-së, lirimin e kërkuesit dhe vënien e tij në provë për 3 vjet, me arsyetimin se vepra penale kishte mbetur në tentativë. Prokuroria, duke mos qenë dakord me cilësimin juridik të veprës penale në tentativë dhe as me pezullimin e ekzekutimit të dënimit me burgim, ka ushtruar rekurs, i cili është regjistruar në Gjykatën e Lartë në datën 07.09.2017.

3. Ndërkohë, në datën 27.06.2017 prokurori ka nxjerrë urdhrin e ekzekutimit të vendimit penal. Me kalimin e 3 vjetëve të provës, ndonëse çështja ishte në pritje për t’u shqyrtuar nga Gjykata e Lartë, prokurori, me urdhrin e datës 28.05.2020, ka vendosur pushimin e ekzekutimit, me arsyetimin se dënimi penal “masë alternative” ishte kryer nga kërkuesi.

4. Gjykata e Lartë e ka shqyrtuar rekursin e prokurorit pas rreth 5 vjetësh dhe me vendimin e datës 31.05.2022 ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së apelit dhe lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë.

5. Kërkuesi ka paraqitur ankim kushtetues individual, duke kundërshtuar vendimin e Gjykatës së Lartë, me pretendimin se i ka cenuar të drejtat kushtetuese për të mos u dënuar dy herë për të njëjtën veprë penale (*ne bis in idem*) dhe për proces të rregullt ligjor në aspektet e parimit të sigurisë juridike dhe gjykimit brenda një afati të arsyeshëm, të garantuara respektivisht nga nenet 34 dhe 42 të Kushtetutës.

6. Mbi këto fakte dhe pretendime, shumica ka vendosur pranimin e ankimit dhe shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, duke vlerësuar se kërkuesit i është cenuar liria

personale në lidhje me standardin e arsytimit të vendimit (*shih paragrafin 33 të vendimit*). Shumica ka arritur në këtë konkluzion, duke vlerësuar se: (i) kërkuesi nuk legjitimohet për pretendimin për cenimin e së drejtës së gjykimit të çështjes brenda afatit të arsyeshëm, pasi nuk ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion (*shih paragrafin 14 të vendimit*); (ii) dhe kërkuesi nëpërmjet vendimit të Gjykatës së Lartë është ngarkuar të vuajë sërish një pjesë të dënimit me burgim të vuajtur më parë prej tij në një prej mënyrave alternative të këtij dënimi, gjë e cila, e ndërlidhur me një arsyetim të mangët të situatës faktike dhe juridike të tij, i ka sjellë atij cenimin e lirisë personale dhe funksionin e dhënies së drejtësisë penale, dhe atë riedukativ të dënimit, në kushtet kur kërkuesi tashmë e kishte kryer dënimin penal për veprën e kryer (*shih paragrafin 32 të vendimit*).

7. Nuk pajtohem me qëndrimin e shumicës, pasi vlerësoj se pretendimet e kërkuesit janë të pabazuara dhe se liria personale e tij është kufizuar në përputhje me kriteret e përcaktuara nga neni 27 i Kushtetutës. Ky konkluzion bazohet në pesë arsytet e mëposhtme.

8. *Së pari*, çështja e kërkuesit me objekt shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë bazohet në tre shkaqe kushtetuese, të formuluar prej tij si pretendime: (i) dënimi dy herë për të njëjtën vepër penale (*ne bis in idem*), që ndalohet nga neni 34 i Kushtetutës, në kushtet kur atij iu caktua dënim me burgim nga Gjykata e Lartë, pasi kishte përfunduar alternativën e dënimit me burgim; (ii) shkelja e pritshmërive të ligjshme të kërkuesit në kushtet kur atij iu ndryshua lloji dhe masa e dënimit penal, pasi prokurori kishte vendosur pushimin e ekzekutimit pas përfundimit të masës alternative; (iii) dhe gjykimi i zgjatur në kohë i rekursit të prokurorit nga Gjykata e Lartë, që ndikoi në mënyrë vendimtare në dy shkaqet e mësipërme.

9. Neni 34 i Kushtetutës parashikon se askush nuk mund të dënohet më shumë se një herë për të njëjtën vepër penale dhe as të gjykohet sërish, me përjashtim të rasteve kur është vendosur rigjykimi i çështjes nga një gjykatë më e lartë, sipas mënyrës së parashikuar me ligj. Gjykata në jurisprudencën e saj është shprehur se askush nuk mund të ndiqet ose të dënohet penalisht për një vepër penale për të cilën është shpallur më parë i pafajshëm ose është dënuar me një vendim gjyqësor përfundimtar. Ideja e këtij parimi nuk qëndron te zbatimi dy a më shumë herë i së njëjtës normë penale, por te mosgjykimi e mosdënimi përsëri i subjektit për të njëjtën vepër penale, për të cilën ai është dënuar më parë me një vendim të formës së prerë nga një gjykatë e caktuar me ligj. Kriteri “e njëjta vepër” i referohet të njëjtit veprim, sjellje, fakt, vepër penale dhe kualifikim ligjor të tyre, që formojnë bazën e kësaj vepre dhe për të cilën personi është dënuar ose liruar. Nëse gjenden elemente të njëjta, parimi *ne bis in idem* ndalon

çdo dënim tjetër ose procedim të mëtejshëm (*shih vendimet nr. 8, datë 28.02.2012; nr. 33, datë 22.07.2011; nr. 10, datë 02.04.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Për sa më lart, pretendimi për cenimin e parimit *ne bis in idem* është i pabazuar, pasi ai gjen zbatim në procedura penale paralele, që nuk është rasti i kërkuesit. Ndaj tij është zhvilluar një procedim i vetëm gjyqësor penal, objekti i të cilit ka qenë verifikimi i fajësisë dhe dënimi penal i kërkuesit për veprën penale të shitjes së lëndëve narkotike në bashkëpunim. Vendimet gjyqësore të dhëna ndaj kërkuesit deri në gjykatën e apelit nuk mund të konsiderohen përfundimtare për efekt të zbatimit të parimit *ne bis in idem*, pasi nuk kanë përmbyllur në themel procedimin penal, përkundrazi, ky i fundit ishte në proces dhe u përfundua me vendimin e Gjykatës së Lartë¹. Kjo e fundit, duke shqyrtuar dhe vendosur për rekursin e prokurorit, ka ushtruar funksionin e saj kushtetues sipas nenit 141 të Kushtetutës, sepse u ka dhënë kuptim koncepteve ligjore të KP-së lidhur me tentativën, veprën penale të kryer dhe kushteve që duhet të ekzistojnë për caktimin e alternativës së dënimit me burgim.

11. Lidhur me parimin e sigurisë juridike, në jurisprudencën kushtetuese është theksuar se ai nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin (*shih vendimin nr. 11, datë 21.04.2022 të Gjykatës Kushtetuese*). Për sa u përket të drejtave të fituara si element i parimit të sigurisë juridike, Gjykata është shprehur se çdo proces ku vihen në dyshim të drejtat e fituara, nuk mund të konsiderohet se qëndron jashtë nocionit të “procesit të rregullt”, përderisa diskutohet e vendoset lidhur me këto të drejta të fituara. Ky parim është i detyrueshëm të respektohet në të gjitha fazat e një procesi ku pretendohet cenimi i të drejtave të fituara dhe siguria juridike që rrjedh prej tyre (*shih vendimet nr. 22, datë 29.09.2022; nr. 10, datë 13.02.2017 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Në çështjen konkrete nuk mund të pranohet se kërkuesi kishte pritshmëri të ligjshme që dënimi penal i tij të mos ndryshonte për shkak se ai kishte përfunduar alternativën e dënimit me burgim, që i ishte caktuar nga gjykata e apelit. Kërkuesi ishte në dijeni se ndaj vendimit të gjykatës së apelit prokurori kishte paraqitur rekurs për çështje të zbatimit të ligjit, që lidheshin pikërisht me cilësimin juridik të saktë të veprës penale “në tentativë ose të kryer”, si dhe kuptimin e kushteve ligjore të nenit 59 të KP-së, që ishte argumenti kryesor i gjykatës së apelit për caktimin e alternativës së dënimit me burgim. Kuptimi i koncepteve ligjore dhe zbatimi i tyre në çështje konkrete është në kompetencë të Gjykatës së Lartë, ndaj pritshmëritë e kërkuesit

¹ Shih vendimin unifikues penal nr. 2/2014 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë

qartësisht nuk gjejnë ndonjë mbrojtje nga ligji. Për rrjedhojë, edhe pretendimi i kërkuarit për cenimin e parimit të sigurisë juridike, në aspektin e pritshmërive të ligjshme, është i pabazuar.

13. Lidhur me pretendimin për cenimin e së drejtës së gjykimit brenda një afati të arsyeshëm nga Gjykata e Lartë, ndaj të njëjtin vlerësim me shumicën për moslegjitimimin e kërkuarit sipas nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës, pasi nuk ka shteruar mjetet juridike efektive që ka pasur në dispozicion. Megjithatë, në shtesë të arsyetimit të shumicës, duhet evidentuar se kohëzgjatja prej rreth 5 vjetësh e shqyrtimit të rekursit prej Gjykatës së Lartë është paraqitur nga kërkuari si argument me rëndësi përcaktuese në pritshmëritë e ligjshme të tij për parimet *ne bis in idem* dhe të sigurisë juridike. Në këtë pikëpamje, zgjedhja që ka bërë kërkuari për të mos përdorur mjetet që ka pasur në dispozicion është një prej faktorëve që ka ndikuar në situatën e tij, përtej kohës që iu desh Gjykatës së Lartë të vendoste për çështjen e tij.

14. Së dyti, shumica me vendimin e saj jo vetëm që nuk i dha përgjigje pretendimeve të kërkuarit, por tejkaloi shkaqet e parashtruara në kërkesë, duke vlerësuar me nismën e saj t'i trajtonte pretendimet në një perspektivë të pakërkuar prej tij, si pretendime për cenimin e lirisë personale të lidhur me arsyetimin e vendimit gjyqësor. Në këtë pikë, duhet evidentuar se neni 48 i ligjit nr. 8577/2000 parashikon se kufijtë e shqyrtimit të çështjes janë brenda objektit të kërkesës dhe shkaqeve të parashtruara në të, ndërsa vetë Gjykata ka pohuar se objekti dhe shkaqet e kërkesës, me të cilat ngrihet çështja e kushtetutshmërisë, përbëjnë thelbin (*thema decidendum*) e gjykimit kushtetues (*shih vendimin nr. 22, datë 11.04.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Së treti, ndaj mendim të ndryshëm me shumicën edhe për themelin e çështjes së lirisë personale të lidhur me arsyetimin e vendimit. Neni 27 i Kushtetutës parashikon se liria e personit mund të hiqet në rastet dhe sipas procedurave të parashikuara me ligj (*pika 1*) dhe se një prej këtyre rasteve është ai i dënimit me burgim nga gjykata kompetente (*pika 2*). Në rastin e kërkuarit, vlerësoj se Gjykata e Lartë, në cilësinë e gjykatës kompetente për shqyrtimin e rekursit të prokurorit, për çështje të zbatimit të ligjit penal, ka dhënë vendim penal dënimi me burgim ndaj kërkuarit për vepër penale të parashikuar nga KP-ja dhe sipas procedurave të parashikuara nga KPP-ja, ndaj liria personale e kërkuarit është kufizuar në përputhje me kriteret kushtetuese.

16. Së katërti, në rastin e kërkuarit ka një anomali në dukje në procesin penal, në përfundim të të cilit është vendosur që ai të vuajë dënim me burgim, ndonëse prokurori më herët kishte deklaruar të ekzekutuar alternativën e dënimit me burgim të caktuar nga një gjykatë

më e ulët. Kjo anomali në dukje i atribuohet kohëzgjatjes prej rreth 5 vjetësh të shqyrtimit të rekursit prej Gjykatës së Lartë, si dhe vënies në ekzekutim të vendimit penal nga prokurori, megjithëse procesi penal, për shkak të rekursit të prokurorit, nuk ishte bërë ende përfundimtar. Megjithatë, kjo anomali e funksionimit të strukturave të sistemit të drejtësisë nuk e bën antikushtetues vendimin e Gjykatës së Lartë, i cili është dhënë brenda kufijve të kompetencës së saj dhe sipas procedurave të rregullta ligjore. E thënë ndryshe, shqyrtimi dhe riparimi i saj nuk duhet të ishte objekt i këtij gjykimi kushtetues, pasi sistemi ynë ligjor i ka vënë individit mjete efektive në dispozicion, ndër të cilat përfshihen kërkesat për përshpejtimin e procedurave gjyqësore, sipas neneve 399/1 e vijues të KPC-së, si dhe kërkesat në fazën e ekzekutimit të vendimit penal, sipas neneve 470 e vijues të KPP-së. Nëse çështja do të shihej nën këtë optikë, atëherë Gjykata do të duhej të kishte konkluduar se kërkuesi nuk kishte shteruar mjetet juridike efektive që ka në dispozicion, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës.

17. Nën këtë analizë, nuk pajtohem me qëndrimin e shumicës se *“në kushtet e mbivendosjes së fazës së gjykimit me atë të ekzekutimit, fakti i vuajtjes së dënimit nga kërkuesi ka qenë relevant për kontrollin rishikues të Gjykatës së Lartë, për sa kohë objekt i tij ka qenë edhe dënimi alternativ i dhënë nga gjykata e apelit, duke mos qenë e tillë masa e dënimit e caktuar ndaj tij. Në këtë pikëpamje, ndërsa ekzekutimi i dënimit për shkak të kohës së kaluar potencialisht duhet të kishte përfunduar, çka passillte implikime për vendimin që asaj i është kërkuar të jepte, Gjykata e Lartë ka pasur detyrimin për marrjen e informacionit në këtë drejtim, për të shmangur në këtë mënyrë rindëshkimin e kërkuesit pas shlyerjes më parë të dënimit”* (shih paragrafin 31 të vendimit).

18. Ky qëndrim i shumicës vendos një barrë joproporcionale ndaj Gjykatës së Lartë kur ajo shqyrton rekurse për fazën e gjykimit, si dhe passjell efekte të paqarta në praktikën e punës së saj, që e tejkalojnë çështjen e kërkuesit. Më duhet të theksoj se objekt i shqyrtimit të Gjykatës së Lartë ka qenë rekursi i prokurorit mbi cilësimin juridik të veprës penale “në tentativë ose e kryer” dhe kushtet ligjore të caktimit të masës alternative sipas nenit 59 të KP-së, pra nëse këto kushte ligjore ekzistonin në kohën që gjykata e apelit dha vendimin për masën alternative, të cilat janë arsyetuar prej saj plotësisht (shih paragrafët 21-23 të vendimit të Gjykatës së Lartë). Me fjalë të tjera, objekt i shqyrtimit të Gjykatës së Lartë nuk ka qenë se si dhe sa ishte ekzekutuar dënimi penal ndaj kërkuesit, çështje që sipas ligjit i përkasin fazës së ekzekutimit të procedimit penal.

19. Së pesti, nën frymën e parimeve të shtetit të së drejtës dhe të ndarjes së pushteteve, të garantuara nga nenet 4 dhe 7 të Kushtetutës, jam kundër qëndrimit të shumicës, edhe pse

parimisht pajtohem me theksin që ajo i ka vendosur qëllimit të dënimit penal në aspektin kushtetues, i cili, krahas ndëshkimit për veprën penale të kryer, duhet të realizojë edhe funksionin riedukues të të dënuarit për riintegrimin e tij në shoqëri (*shih paragrafët 21-22 të vendimit*). Në një shtet ku sundon ligji, organet kushtetuese, përfshirë Gjykatën, duhet të veprojnë sipas së drejtës në fuqi, duke ushtruar kompetencat që i janë dhënë me ligj, si dhe duke respektuar kompetencat e organeve të tjera. Sistemi ynë kushtetues, bazuar në parimin e ndarjes së pushteteve, kompetencën e parashikimit të dënimeve penale me ligj ia ka dhënë Kuvendit, ndërsa caktimin e tyre, në raste konkrete, ua ka besuar gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Në këtë kuptim, Gjykata nuk mund të ushtrojë funksionin e caktimit të dënimit penal, por mund dhe duhet të ndërhyjë vetëm në rastet kur këto pushtete të pavarura kanë vepruar arbitrarisht në tejkalim të kompetencave të tyre, duke cenuar parimet dhe të drejtat kushtetuese. Në rastin konkret, nuk është verifikuar një situatë e tillë, përkundrazi, Gjykata e Lartë ka vepruar brenda kompetencave të saj, duke dhënë arsye të qarta ligjore dhe faktike se përse caktimi i dënimit penal nga gjykata e shkallës së parë ishte i drejtë në raport me atë të caktuar nga gjykata e apelit (*shih paragrafët 21-23 të vendimit të Gjykatës së Lartë*). Rrjedhimisht, nuk ndaj të njëjtin qëndrim me shumicën, e cila në thelb, ka vlerësuar llojin dhe masën e dënimit penal, që duhej caktuar ndaj kërkuesit.

20. Për të gjitha argumentet e mësipërme, vlerësoj se ankimi kushtetues individual i kërkuesit nuk duhej të pranohej nga Gjykata dhe se ajo duhej të vendoste rrëzimin e kërkesës.

Anëtare: Marsida Xhaferllari